

8.2.2021

לכבוד
חברת הכנסת גילה גמליאל,
השרה להגנת הסביבה

הנדון: עמדת המשרד להגנת הסביבה ליוזמת קצא"א להרחבת שינוע הנפט דרך נמלי אילת ואשקלון

באוקטובר האחרון פרסמה חברת קצא"א (קו צינור אסיה אירופה), כי חתמה על מזכר הבנות עם חברת MED-RED Land Bridge Ltd לשינוע נפט ממדינות המפרץ ושווקים אסייתיים – לשווקים במערב, והכל, דרך נמלי אילת ואשקלון. יוזמה זו מאיימת על קיומה של שונית האלמוגים הייחודית במפרץ אילת, שונית מהחשובות ביותר בעולם, כמו גם על חופיה היפים של אילת, בסיס התיירות האילתית. מימוש היוזמה עלול לגרום למפגעים נוספים, כגון: זיהום אוויר, קרקע, שמורות טבע ומי תהום, באילת, אשקלון ולכל אורך הנגב והערבה.

על אף בקשותינו, טרם קיבלנו מידע מפורט באשר לתכנית המקודמת ולתוכנו של מזכר ההבנות שנחתם, אך על פי פרסום קצא"א היוזמה כוללת מעבר של עשרות מכליות נפט ענקיות בשנה, שיפרקו באילת נפט, שיוזרם באמצעות צינור קצא"א הישן והמתפורר לאורך מרחבי הערבה והנגב לנמל לאשקלון, שם הנפט מתוכנן להטען על מכליות בדרכו לאירופה. כידוע, קצא"א היא חברה בבעלות ממשלתית הפועלת תחת מעטה של חשאיות וסודיות. עמידות הצינור והתשתיות הישנות של קצא"א בנמלים ובחוות המיכלים למעמסים וללחצי השינוע שיגברו משמעותית עם הסכם זה - אינה ידועה.

לצערנו, תאונה או חבלה הן שאלה של זמן בלבד. בתאונה הנוראית בעברונה דלפו חמישה מיליון ליטר נפט "בלבד" – ביבשה, ונגרם נזק כבד. לא נותר אלא לתאר איזה גורל צפוי לאזור כולו באם תתרחש תקלה במיכלית בים, או בצינור היבשתי. נקודת תורפה מרכזית היא בפריקה של הנפט מהמכלית. די בדליפה של פחות מ-1% מנפח מכלית נפט למפרץ כדי לפגוע קשה בשונית האלמוגים ואלפי המינים הנסמכים עליה ומתקיימים בזכותה.

אלמוגי צפון ים סוף ייחודיים בזכות עמידותם לעליית טמפרטורות מי הים, הגורמת לתופעת הלבנה (Bleaching) ומוות של שוניות אלמוגים בכל העולם. בשל כך, שוניות האלמוגים של מפרץ אילת הן אוצר טבע ייחודי ונדיר שחשיבותו בעת משבר האקלים עולה. כזכור, שונית האלמוגים באילת, נהרסה בשנות ה-70 גם בשל פעילות שינוע הנפט מאיראן, (בנוסף על מקורות זיהום נוספים). שיקום של שוניות אלמוגים אורך עשרות שנים לפחות. **פגיעה נוספת מאסון שפך נפט למפרץ אילת עלולה להביא למוות והרס של שונית האלמוגים, ותפגע בסיכויי הצלת האלמוגים מכליה עולמית.**

משמעות אסון דליפת נפט היא פגיעה קשה בטבע, בתיירות ולכן גם בפרנסתם של אלפי משפחות באילת והערבה, שמשבר הקורונה הותיר אותם ממילא באובדן פרנסה חמור ומתמשך. בנוסף, **אסון שפך נפט בים תיכון עשוי להשביט אחד או יותר ממתקני התפלה המספקים 75% ממי השתיה של ישראל.** העלות והנזק מקידום היוזמה הנוכחית גדולים משמעותית מהתועלת שהיא עשויה להביא, שכן כלכלות העולם, בוודאי במערב, עוברות בהדרגה לכלכלה דלת פחמן. לאור זאת, לפני שמקדמים תכנית בסדר גודל שכזה, יש לבצע בחינת עלות-תועלת מקיפה, שכוללת הערכת סיכונים, בשיתוף תושבי אילת. עד אז, יש למנוע את קידום התוכנית לפני שהיא מייצרת הסתמכות מיותרת של מי מהצדדים.

בתשובתך לשאלה על יוזמה זו של קצא"א, בדיון בוועדת הפנים והסביבה ב-30.11.20, ציינת שהמשרד הכין ניר עמדה על הסיכונים הנובעים מההסכם, ועל הדרישות לבחינה נוספת והערכות לפני החלטה על מימוש היוזמה. **אנו מבקשים מכבוד השרה לפרסם את חוות הדעת של המשרד להגנת הסביבה לגבי תוכנית חברת קצא"א לשמש כמסדרון תשתיות לדלקים ממדינות המפרץ לאירופה, ולקיים שיתוף ציבור באשר לתכנית ולהשלכותיה.**

להרחבה על הסיכונים מהיוזמה הנ"ל, ראי מצורף מכתב בנושא, שנשלח מטעם 235 מדענים ללשכתך בתאריך 11.1.2021. **נודה על קיום פגישה דחופה בנושא.**

בכבוד רב ובברכה,

דורית בנט,
מנכ"ל אילות – אילות

פרופ' נדב ששר,
יו"ר עמותת מדבר וים

מאיה יעקבס,
מנכ"ל עמותת צלול

עו"ד איריס האן,
מנכ"ל החברה להגנת הטבע

מכותבים:

דוד יהלומי, מנכ"ל המשרד להגנת הסביבה.
שאול גודלשטיין, מנכ"ל רשות הטבע והגנים.
רני עמיר, מנהל היחידה להגנת הסביבה הימית.